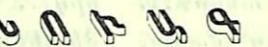

ԱՆՏԻՊ ԷԶԵՐ

**Առ Արմիապատիւ եւ Գերապայծառ Աքբահայրդ խմ
ի սկիզբն նորոյ ամիս**

Միշտ իսկ և ցանկ, այլ առաւել այժմ ի սկըսուած նոր տարւոյս,
կողկողազին աչք ի յեթեր կենդանութիւն մինչ մաղթէ
Ուստ երկնակրօն Հարց և Եղբարց ցաւագնելումդ ի յախտէ,
Գոր ձայնակից բամից նոցին և ինձ էր անկ կըրտսերոյս.

Այլ իմ հրեշտակն ըգմազթանաց փոխէ ըգձայն ի խրախոյս։
Ոչ աստանօր ըգտասնեցումբք աստիճանօք իջեալ շող,
Եւ ոչ գուշակ ոք երկնառաք մեզ զապառնւոյն հերձեալ քող,
Փարատելոյ ցաւոցդ ի քէն աբւեալ նըշան ազդէ յոյս։

Մարգարէիցըն Տէրն ինքնին տայ ասու պատգամ անընդմէջ,
Զայն զոր յառաջն ետ՝ ի յերկիր առ գութ սիրոյն յորժամ էջ,
Ընդ իւ ընկճին միտք իմ ըմբոստ անդիմաղարձ և անվէճ։

Զի ուր երկուց և կամ երից միաբանեալ յիւր անուն,
Զոր հաւատով ինչ ի Հօրէն իւրմէ իւընդըեն թէ առնուն,
Զընկըրկեսցեն ըամեալ մեր իդքը զանիւն ի քէն ըգմահուն։

՞Ան. — Ուխտիս Դիւանէն կը հանենք քաղցրախօս Քերթողիս զրչէն բխած այս նուազը, որ կը գտնուեմ իր մէկ նամակին մէջ (1834 Դեկտ. 18): Այդ ժամանակ ինքը գեռ ՅԵ տարեկան էր: Զայս կ'ուղղէ Հոռվմէն՝ մերձակայ Կաղանդին առթիւ իբրեւ որդիական արտայայտութիւն մը առ Գերպ. Սուքիս Սոմալեան Արք. և Ընդհ. Աբբայ Միհթարեան Միհթանութեանս, որուն առողջութիւնը՝ ինչպէս ծանօթ է՝ խանգարուած էր Մուրատեան հրիտակի ինդիրներուն առթիւ նախապէս կրած տառապանքներէն:

ԱՀՈՒԴ ՊՈՒԲԵՆ ՎԵՆԵՏԿՈՅ ՄԵԶ

Որպէս խորհրդանիշ իր ցեղին՝ Աշուղ Ռուբէն
(Քարախանեան) աշխարհէ աշխարհ պանդիտելով
իրեն կոչում ըրած է արուեստի ներշնչումով
նուազել հայ երգը ու այնպէս հայուն փառքն
ու վիշտը պատմել:

անձնաւորութիւններ, Վենետիկոյ Երաժշտանոցին
ուսուցիչներ և ուսանողներ և երաժիշտ զանա-
զան մասնագէտներ ու լրագրողներ:

Աշուղ Խորեէն աւելի քան տաս սը սպա պարագանեց արեւելեան աշխարհի երազներով ու կարօտով; Իրեն կ'ընկերանար իր տիկինը՝ Ազնիւ, դաշնամուրի վրայ, զմայլելի ճարտարութեամբ կ զայնութեամբ:

и զգայութեաւ՝
ո Քբէլնի նոտագած եղանակները, բոլորն ալ
մեծապէս զնահատուած ու ծափահարուած, էին
Սայաթ Նովայի «Աշուղի երգը», Ա. Մելիքբեանի
«Մի լար», Կոմիտաս Վ. ի «Ծիրանի ծառ», Ա.
Մակնդիբարեանի «Գայլթարմա», Ա. Տիգրանեանի
«Անուշ» էն Կտոր մը, Ա. Բարիտուարեանի
«Պարերգա»ը, Գ. Սիևնիի «Արեւելեան պանդիստու-
թիւն», Կովկասեան երգ մը, Կտոր մը Ռ. Կորչա-
քովէն, և իրմէ հեղինակուած մելամաղձու ու
քնիքու «Ամրարատ», «Հայաստանի յուշեր»,
«Հայրենի կարօտ», «Հայ հովիւր» ուր քեման-
չան զարմանալիօրէն լւաներու և հովիաներու
մողիչ սրինգ էր դարձած: Ամէնէն վերջ լսե-
ցինք, կարոտի արցունքով «Կոսոնկ», ուստի կու-
գասու, ... մեր աշխարհէն խապրիկ մի չունի՞ս»:
Պէտք էր տեսնել մեր քեմանչիստը իր ծովա-
կին վրայ տարութերելու ատեն թովիչ նուտա-
գարանը, իր ինքնամփոփ վերացումով, քե-
մանչայի յոյզերուն և զգալի հեծկուանփին մէջ
իր դէմքին վրայ հոգեկան նոր ապրութիւն և
ներաշխարհի ցեղային տառապանքը՝ հօր հա-
կազզեցութեամբ յոյսի և կենաքի: Եւ իսկապէս
Գրանս. հիւպատոսն արտայատուելով ըսաւ թէ
«Դէմքին արտայայտութիւններէն կը հասկնա-
յինք մեզի անծանօթ երգին իմաստները»:
Հիացումին վրայ իր մատներու շորհին և
Հիացումին առաջատաս երագութեան. «Մեր

անօրինակ ու անպատճեան ու գույքը մեր ցեղին քաջութեան կը պարտինք», կեռութեան պատասխանէր Շառու Ռուբեէն:

Հիւրասիրութեաս պահանջման կանոնը և իր կանոնը, ուրախակից եղան Հայ Ազուղին և իր տիկնոջ, և գրուատեցին իր տաղանդն և զգացումը: Օտարներ, առաջին անգամ տեսնելով քեմանցան, շատ հետաքրքրուեցան և տեսեկութիւններ առին զործիքին և անոր նուազածութեան եղանակի մասին: Ուրբէն համբաւել երգահան մէք նուազածու մ'ըլլալէ զատ. ան բազմաթիւ մրցակիցներու մէջ առաջնութիւնը շահած էր և յօրինած իրազի արքայական փայլերզը, և պարծանքն ունէր իր պապենական ժառանգութիւնը կազմող 130 ամեայ սիրուն ու նաշխուն քիւմանցի կատարեկազործութեան մէջ՝ աւելցուցած ըլլալով անոր երեք լարերուն վրայ չորրորդ մայ, 1910ին:

Յաջորդ օրը Աշուղ Ռուբէն կայցելէր զափօք
զմայլած անոր չնաշխարհէիկ դիրքին, հոս թեւա-
ծող ու ապրող հայ հոգւոյն և ազգային սրբու-
թեանց վրայ, իր ուշազրութեան յատուկ առար-
կայ ըրած ճայկական թանկազին ձեռագիրները:
Հոգեկան մեծ գոհունակութեամբ և ներշնչու-
մով մեկնեցաւ վանքէս, հրաւէրի մը վրայ փու-
թու կոնկին Միաւան մեկնելով:

- 1 -